

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. D.**, bývajúceho v B., proti odporkyňi **H., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej JUDr. R. J., advokátom so sídlom v B., **o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24 C 39/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. januára 2010 sp. zn. 15 Co 201/2009 a rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 30. januára 2009 č.k. 24 C 39/2008-116, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e**

1. rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. januára 2010 sp. zn. 15 Co 201/2009,
2. rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 30. januára 2009 č.k. 24 C 39/2008-116 okrem výroku, ktorým bol návrh zamietnutý v časti týkajúcej sa náhrady mzdy za obdobie presahujúce 12 mesiacov a úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 9. januára 2008.

Vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie Okresnému súde Bratislava III.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 30. januára 2009 č.k. 24 C 39/2008-116:

1. určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané navrhovateľovi listom odporkyne z 9. januára 2008 je neplatné,
2. zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu mzdy vo výške 8 185,68 €,
3. zamietol návrh v časti týkajúcej sa náhrady mzdy za obdobie presahujúce 12 mesiacov a tiež úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 9. januára 2008,
4. uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu trov konania vo

výške 460,79 €, 5. odporkyňu zaviazal zaplatiť do 3 dní súdne poplatky. Výsledkami vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázané, že 2. februára 1998 bol medzi účastníkmi konania založený pracovný pomer, v rámci ktorého navrhovateľ pracoval pre odporkyňu ako technik požiarnej ochrany. Odporkyňa mu 9. januára 2008 doručila list, ktorým prejavila vôľu okamžite s ním skončiť pracovný pomer podľa § 68 ods. 1 písm. b/ zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení účinnom v tom čase (ďalej len „Zákonník práce“) s odôvodnením, že navrhovateľ porušil pracovnú disciplínu 5. septembra 2007, kedy sa o 12.34 hod. zdržiaval na H. a 3. decembra 2007, kedy sa zdržiaval o 13.05 hod. na T., hoci o svojej neprítomnosti neinformoval svojho nadriadeného a dôvod neprítomnosti nezapísal do evidencie odchodov na pracovisku. Obdobne 8. januára 2008 prišiel na pracovisko o 9.35 hod., pričom o svojej neprítomnosti neinformoval nadriadeného a dôvod neprítomnosti nezapísal do evidencie odchodov na pracovisku. Odporkyňa v predmetnom liste ďalej uviedla, že podľa zmluvy z 9. júla 2001 č. 311 mal navrhovateľ v roku 2007 vykonať preventívnu protipožiarnu prehliadku pre S., ktorú ale nevykonal a tým závažne porušil pracovnú disciplínu. Na záver listu odporkyňa uviedla, že aj napriek predchádzajúcim upozorneniam na závažné porušovanie pracovnej disciplíny nedošlo k náprave, preto na základe nových zistení okamžite skončila pracovný pomer z dôvodu neustále sa opakujúcich prípadov závažného porušovania pracovnej disciplíny. Navrhovateľ jej v reakcii na to listom z 9. januára 2008 oznámil, že nesúhlasí s dôvodmi okamžitého skončenia pracovného pomeru a trvá na tom, aby ho odporkyňa naďalej zamestnávala. Súd prvého stupňa posudzoval každé porušenie pracovnej disciplíny navrhovateľom samostatne. Navrhovateľovi vytýkané porušenia pracovnej disciplíny nepovažoval za konanie, ktoré opodstatňovalo aplikáciu § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Vzhľadom na to, že v prípade porušenia pracovnej disciplíny 5. septembra 2007 uplynula odporkyňi subjektívna dvojmesačná lehota, mohol posudzovať len porušenie pracovnej disciplíny v dňoch 3. decembra 2007 a 8. januára 2008. Súd poukázal na rozdiel medzi oneskoreným príchodom zamestnanca na pracovisko (resp. nedodržaním obedňajšej prestávky) a bezdôvodným nenastúpením do práce. Nevykonaním preventívnej protipožiarnej prehliadky v objekte S. navrhovateľ porušil pracovnú disciplínu, nie však závažným spôsobom. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa intenzite porušenia pracovnej disciplíny, ku ktorému tu došlo, by zodpovedal postup odporkyne podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce. Skutočnosť, že išlo o neustále sa opakujúce porušenia pracovnej disciplíny nebolo možné zohľadniť, lebo pri okamžitom skončení pracovného pomeru sa vyžaduje závažné jednorazové porušenie pracovnej disciplíny. Opakované, menej závažné porušovanie pracovnej disciplíny alebo opakované neuspokojivé plnenie pracovných úloh

môže byť dôvodom skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Z týchto dôvodov a so zreteľom na skutočnosť, že navrhovateľ uplatnil neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru na súde v zákonnej dvojmesačnej lehote, súd jeho návrhu v tejto časti vyhovel. Na druhej strane vyhovel žiadosti odporkyne a navrhovateľovi priznal náhradu mzdy len za obdobie 12 mesiacov (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce). V časti úroku z omeškania zamietol súd návrh s odôvodnením, že zo žiadneho právneho predpisu ani dohody účastníkov konania nevyplýva, kedy je náhrada mzdy splatná. O trovách konania rozhodol podľa 142 ods. 3 O.s.p. a o povinnosti odporkyne zaplatiť súdne poplatky rozhodol podľa § 2 ods. 2 a § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 20. januára 2010 sp. zn. 15 Co 201/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a odporkyňu uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu trov odvolacieho konania 217,91 €. Odvolací súd z odvolania odporkyne vyvodil, že prvostupňový rozsudok vo veci samej napadla len vo výrokových, ktoré sú v predchádzajúcom odseku označené ako 1. a 2. Rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutých výrokových potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku. Aj podľa odvolacieho súdu nedosahovali porušenia pracovnej disciplíny v dňoch 3. decembra 2007 a 8. januára 2008 stupeň závažnosti, ktorý by odôvodňoval okamžité skončenie pracovného pomeru. Navrhovateľ mal niekoľko krátkodobých absencií z dôvodu oneskoreného príchodu na pracovisko, resp. krátkodobú neprítomnosť na pracovisku, tieto porušenia pracovnej disciplíny ale samé o sebe nie sú dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru. Pokiaľ ide o nevykonanie preventívnej protipožiarnej prehliadky, odvolací súd poukázal na to, že z preventívnych prehliadok technici požiarnej ochrany robili výstupy, ktoré predkladali nadriadeným. Priamy nadriadený navrhovateľa mal možnosť oboznámiť sa s plánom prehliadok vyhotoveným navrhovateľom a pri zistení akýchkoľvek nedostatkov upozorniť navrhovateľa na nedostatočné plnenie plánu. I keď toto porušenie pracovnej disciplíny mohlo mať vážne následky (ohrozenie majetku, života a zdravia obyvateľov objektu), treba podľa názoru odvolacieho súdu zohľadniť, že sama odporkyňa neplnila dostatočne svoje kontrolné povinnosti, pretože vlastnou činnosťou vôbec nezistila, že navrhovateľ nevykonal preventívnu protipožiarnu prehliadku a o tejto skutočnosti sa dozvedela až na základe upozornenia jej obchodného partnera (klienta). Z týchto dôvodov aj odvolací súd uzavrel, že k porušeniu pracovnej disciplíny zo strany

navrhovateľa síce došlo, ale nie tak závažným spôsobom, ktorý by odôvodňoval okamžité skončenie pracovného pomeru.

Na základe podnetu odporkyne napadol uvedené rozsudky generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadnym dovolaním, v ktorom navrhol tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie. Na odôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Súdny síce správne aplikovali § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, toto ustanovenie ale nesprávne interpretovali. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora všetky okolnosti nevykonania protipožiarnej prehliadky a možné negatívne dopady tohto porušenia pracovnej disciplíny (na život, zdravie a majetok obyvateľov objektu), ktorého sa dopustil navrhovateľ – technik požiarnej ochrany a technik bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, svedčia o nesprávnosti súdmi zaujatého právneho záveru, že konanie navrhovateľa odôvodňovalo iba podanie výpovede. Podľa právneho názoru generálneho prokurátora predmetné skutkové okolnosti potvrdzovali správnosť postupu odporkyne, ktorá s navrhovateľom okamžite skončila pracovný pomer. Odvolacím súdom zohľadnenú skutočnosť (nedôslednosť kontroly vykonávanej zamestnávateľom) v žiadnom prípade nemožno považovať za akýsi liberačný dôvod, ktorý by zmierňoval stupeň závažnosti porušenia pracovnej disciplíny navrhovateľom. Generálny prokurátor poukázal aj na to, že navrhovateľ v mzdovom výkaze za mesiac júl 2007 uviedol nepravdu, že predmetnú preventívnu prehliadku vykonal, čím svojho zamestnávateľa vedome (úmyselne) uviedol do omylu, a za tento nerealizovaný pracovný výkon prijal mzdu. Z týchto okolností generálny prokurátor vyvodil, že išlo o zavinené nevykonanie predmetnej preventívnej protipožiarnej prehliadky navrhovateľom, ktoré bolo vzhľadom na stupeň závažnosti porušenia pracovnej disciplíny potrebné považovať za dôvod pre okamžité skončenie pracovného pomeru zamestnávateľom v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Navrhovateľ ani odporkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníka konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia treba zrušiť.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnom posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer výnimočne, a to iba vtedy, ak zamestnanec porušil závažne pracovnú disciplínu. Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu je jednou zo základných povinností zamestnanca, ktoré mu vyplývajú z pracovného pomeru (§ 47 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce). Zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer so zamestnancom platne len vtedy, ak zamestnanec porušil zavinene (aj len z nedbanlivosti) svoje povinnosti z pracovného pomeru a jeho konanie vykazovalo znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny. Hodnotenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny závisí od konkrétnych okolností, týkajúcich sa osoby zamestnanca, jeho doterajšieho postoja k plneniu pracovných povinností, spôsobu a intenzity porušenia konkrétnych pracovných povinností, situácie, v ktorej k porušeniu došlo, dôsledky porušenia pracovnej disciplíny pre zamestnávateľa a pod.

V preskúmvanej veci z hľadiska skutkového nebolo sporné, že navrhovateľ – technik požiarnej ochrany v priebehu kalendárneho roka 2007 porušil pracovnú disciplínu nevykonaním preventívnej prehliadky obytného objektu S., ktorú v rámci pracovného pomeru u odporkyne vykonať mal. Nevykonanie uvedenej prehliadky potvrdil súdu sám navrhovateľ (viď č.l. 109 a 163 spisu). Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu napadnutého

mimoriadnym dovolaním vyplýva, že odvolací súd si dostatočne uvedomil, že navrhovateľ porušil pracovnú disciplínu nevykonaním takej preventívnej protipožiarnej prehliadky, so zanedbaním ktorej je spojená možnosť výskytu značných škôd na zdraví, živote a majetku obyvateľov objektu, ktorého sa prehliadka mala týkať. Pri posudzovaní intenzity tohto porušenia pracovnej disciplíny vzal ale na zreteľ, že sama odporkyňa prispela k tomu, že sa takáto prehliadka v roku 2007 neuskutočnila, lebo dôsledne nekontrolovala plnenie povinností navrhovateľom. Z týchto skutočností vyvodil, že porušenie pracovnej disciplíny navrhovateľom nedosahovalo stupeň závažnosti predpokladaný v § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že do vyššie uvedeného širokého rámca okolností, ktoré sú významné z hľadiska vyhodnotenia intenzity vytýkaného porušenia pracovnej disciplíny, nepatria tie skutkové okolnosti na strane zamestnávateľa, ktoré sa týkajú kvality a dôslednosti ním vykonávanej kontroly toho, ako zamestnanci plnia zverené pracovné úlohy. Stupeň závažnosti porušenia pracovnej disciplíny v danom prípade neznižuje okolnosť, že zamestnávateľ nedôsledne kontroloval dodržiavanie pracovnej disciplíny. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní tiež správne uviedol, že konanie navrhovateľa, ktorý napriek nesplneniu predmetnej pracovnej úlohy deklaroval zamestnávateľovi, že preventívnu protipožiarnu prehliadku vykonal, má znaky zavineného (minimálne nedbanlivostného) konania. Pokiaľ súdy vychádzali z iných právnych záverov, spočívajú ich rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd z dôvodov vyššie uvedených zrušil rozsudky súdov oboch nižších stupňov vo výrokoch, ktoré boli napadnuté mimoriadnym dovolaním (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.), a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách prvostupňového a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. januára 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Kludia Vrauková